

CENTRALNI REGISTAR, DEPO I KLIRING HARTIJA OD VREDNOSTI A.D. BEOGRAD

CSD AND CLEARING HOUSE OF SERBIA

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar hartija od vrednosti) je otpočeo svoje poslovanje 19. 11. 2001. u vreme emitovanja obveznica stare devizne štednje. Počev od 10.12.2003. godine, Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti a.d. Beograd predstavlja nezavisnu instituciju i akcionarsko društvo koje je u potpunom vlasništvu države. Sedište Centralnog registra hartija od vrednosti se nalazi u Beogradu, Srbiji.

Centralni registar hartija od vrednosti je osnovan kao institucija koja treba da unapredi razvoj finansijskog tržišta u Srbiji. Njegovo poslovanje obuhvata registraciju svih vrsta hartija od vrednosti izdatih na teritoriji Srbije, uključujući obveznice, državne zapise i akcije. U okviru svoje delatnosti, Centralni registar hartija od vrednosti otvara račune za pravna i fizička lica, vrši preknjižavanje vlasništva sa prethodnog na novog vlasnika hartija od vrednosti, vrši upis prava trećih lica na hartijama od vrednosti i obavlja kliring i saldiranje hartija od vrednosti i novca po osnovu transakcija sa hartijama od vrednosti.

Centralni registar hartija od vrednosti vrši kliring i saldiranje hartija od vrednosti i novca u skladu sa principom DvP (Delivery versus Payment).

Sistem saldiranja je dizajniran u skladu sa Preporukama za saldiranje hartija od vrednosti Međunarodne organizacije Komisija za hartije od vrednosti - IOSCO (Recommendations for Securities Settlement systems - Committee on Payment and Settlement Systems - CPSS; Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions - IOSCO).

Centralni registar hartija od vrednosti dodeljuje CFI kodove i ISIN brojeve hartijama od vrednosti u skladu sa ISO standardima, a s obzirom da je Nacionalna numerička Agencija za Srbiju i članica međunarodne organizacije ANNA (Association of National Numbering Agencies).

Članovi Centralnog registra hartija od vrednosti mogu biti samo pravna lica tj. brokersko-dilerska društva i banke. Republika Srbija i Narodna banka Srbije su takode članovi Centralnog registra hartija od vrednosti. Članovi mogu biti i društva za upravljanje fondovima i inostrane depozitarne organizacije. Članovi mogu otvarati račune za svoje klijente, fizička i pravna lica. Centralni registar hartija od vrednosti broji preko 100 članova.

U Centralnom registru hartija od vrednosti postoje dve vrste članstva:

- Klirinški članovi koji mogu sprovesti saldiranje na sledećim principima: DVP, DVD (Delivery versus Delivery) i FOP (Free of Payment)
- Neklirinški članovi koji mogu sprovesti saldiranje samo transakcija baziranih na FOP principu (Isporuka bez plaćanja). Neklirinški članovi moraju da zaključe ugovor sa klirinškim članom radi vršenja saldiranja novčanih transakcija

The Central registry, Depository and Clearing of securities (CSD) started its operations on November 19, 2001 at the time of the issue of the FFC (Federal Foreign Currency) Bonds. Since December 10, 2003, the CSD and Clearing house of Serbia represents an independent institution and a joint-stock company which is 100% in the ownership of the State. The CSD is located in Belgrade, Serbia.

The CSD and Clearing house of Serbia was founded as an institution meant to help the development of the financial market in Serbia. Its operations include the registering of all types of securities issued on the territory of Serbia, including bonds, treasury bills and shares. Among other responsibilities the CSD opens accounts for legal entities and natural persons, transfers the securities from the previous to the account of the new owner, registers the third persons rights and performs the clearing and settlement of both securities and money transactions.

The CSD performs clearing and settlement of cash transactions as well as the clearing and settlement of securities, on the basis of DvP (Delivery versus Payment).

The Settlement system is designed according to the Recommendations for Securities Settlement systems - Committee on Payment and Settlement Systems - CPSS; Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions - IOSCO).

The CSD allocates the CFI codes and ISIN numbers according to ISO standards, as it is a member of ANNA (Association of National Numbering Agencies) and the National Numbering Agency for Serbia.

The members of the CSD are only legal entities, brokerage houses and banks. The Republic of Serbia and the National bank of Serbia are also members of the CSD and Clearing house of Serbia. Members of the CSD can also be management funds and foreign depository institutions. The members may open accounts for their clients, natural and legal persons. At the moment the CSD counts 100 members.

There are two types of members in the CSD and Clearing house of Serbia:

- Clearing members who can perform settlement of DVP, DVD and FOP transactions and
- Non-clearing members who can only perform the settlement of FOP transactions. The non-clearing member must sign an agreement with the clearing member for the settlement of cash transactions.

Apart from the legal regulations, one of the main conditions for becoming a member is the electronic link which enables electronic communication with the CSD.

Subject to the signing of the respective membership agreement, the members of the CSD and Clearing house of Serbia may open securities and cash accounts.

Pored zakonske regulative, osnovni predušlov za ućlanjenje u Centralni registar hartija od vrednosti jeste tehnićko-tehnološka opremljenost ćlana i postojanje elektronske veze sa ćlanovima koja omogućava elektronsku komunikaciju sa Centralnim registrom hartija od vrednosti.

Pošto potpišu odgovarajući ugovor o ćlanstvu u Centralnom registru hartija od vrednosti, ćlanovi mogu otvarati raćune hartija od vrednosti i novćane raćune u Centralnom registru hartija od vrednosti.

Sledeći raćuni hartija od vrednosti se otvaraju i vode u Centralnom registru hartija od vrednosti:

1) raćuni hartija od vrednosti ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti,

2) depo raćuni,

3) emisioni raćuni

U okviru raćuna hartija od vrednosti, vode se sledeći raćuni:

1) vlasnićki raćuni hartija od vrednosti,

2) raćuni upravljanja,

3) konsolidovani kastodi raćuni.

Zakon o trţištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata predvića dematerijalizaciju hartija od vrednosti, Ńto znaći elektronsko vodenje hartija od vrednosti na raćunima njihovih vlasnika. U obavljaju svog poslovanja, Centralni registar hartija od vrednosti već primenjuje elektronsku razmenu podataka sa svim svojim ćlanovima ukljućujući i berzu.

Institucionalni okvir za funkcionisanje trţišta hartija od vrednosti je postavljen Zakonom o trţištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

U skladu sa pomenutim zakonom, Centralni registar hartija od vrednosti obavlja sledeće delatnosti:

1) vodenje registra hartija od vrednosti,

2) evidenciju hartija od vrednosti na raćunima emitenta,

3) vodenje i evidenciju raćuna hartija od vrednosti ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti i njihovih klijenata,

4) upis prava trećih lica na hartijama od vrednosti,

5) ćuvanje materijalizovanih hartija od vrednosti,

6) vodenje novćanih raćuna ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti,

7) uknjiŃavanje materijalizovanih hartija od vrednosti u dematerijalizovanoj formi,

8) kliring i saldiranje obaveza i potraŃivanja u hartijama od vrednosti i novcu nastalih na osnovu zakljućenih poslova sa hartijama od vrednosti, u roku predvićenom Pravilima poslovanja Centralnog registra hartija od vrednosti,

9) prenos i preknjiŃavanje hartija od vrednosti na raćunima ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti i vlasnika tih hartija,

10) drugi poslovi u vezi sa hartijama od vrednosti.

Sledeći novćani raćuni se otvaraju i vode u Centralnom registru hartija od vrednosti:

1) obraćunski novćani raćuni ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti,

2) garantni fond ćlanova Centralnog registra hartija od vrednosti.

Centralni registar hartija od vrednosti vrŃi novćano saldiranje preko RTGS sistema kod poslova sa hartijama od vrednosti koje su denominirane u domaćoj valuti, kao Ńto su akcije i druge hartije.

Za potrebe saldiranja deviznih transakcija, Centralni registar hartija od vrednosti ima devizni raćun kod Narodne banke Srbije.

Following securities accounts are opened and kept at the CSD:

1) securities account of members of the CSD,

2) depo accounts,

3) issuance accounts.

Within the securities account, following accounts are kept:

1) securities owners accounts,

2) management accounts,

3) consolidated custody account.

The new Securities Act stipulates the dematerialization of securities which means electronic record keeping of securities on the accounts of their owners. In performing its operations, the CSD and Clearing house of Serbia already applies electronic data exchange with all its members and with the stock exchange.

The institutional framework for the securities market is set out in the Law on Securities Market and other financial instruments.

According to the said Law, the CSD and Clearing house of Serbia conducts the following activities:

1) managing securities register,

2) records of securities on accounts of issuers,

3) management and recording of owners of securities and members of the CSD,

4) recording rights of third parties on securities,

5) safekeeping of materialized securities,

6) managing money accounts of responsible payment operations institutions that are members of the CSD,

7) bookkeeping of materialized securities in dematerialized form,

8) clearing and settlement of liabilities and claims in securities and money derived from trading activities, within deadline specified by business rules of the CSD,

9) transfer and cross-entry of securities on the securities accounts of members of the CSD and owners of securities,

10) other activities in regards to securities.

Following money accounts are opened and kept at the CSD:

1) money accounts of responsible payment operations institutions that are members of the CSD,

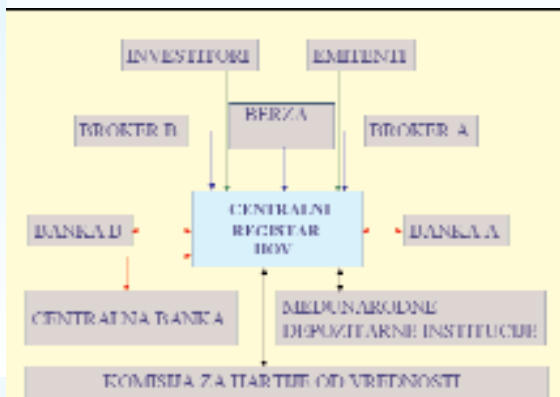
2) guarantee funds of members of the CSD.

The CSD applies the RTGS for settlement with shares and other securities denominated in local currency (dinars).

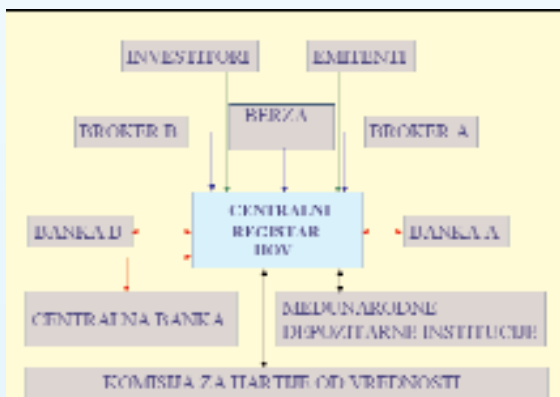
For the purpose of settling the foreign exchange transactions, the CSD of Serbia keeps a foreign exchange account with the National bank of Serbia.

STRUKTURA I ORGANIZACIJA TRŽIŠTA

1. Struktura finansijskih aktivnosti

2. Regulatorna struktura

Tokom proteklih godina došlo je do značajnog razvoja tržišta kapitala u Srbiji. Po važećim propisima, stranim investitorima je dozvoljeno da investiraju u hartije od vrednosti koje su emitovane na teritoriji Srbije.

Hartijama od vrednosti se može trgovati na Beogradskoj berzi (BSE). Centralni registar hartija od vrednosti administrira saldiranje transakcija po osnovu prometa hartijama od vrednosti. Centralni registar hartija od vrednosti obavlja saldiranje hartija od vrednosti kao i novčano saldiranje.

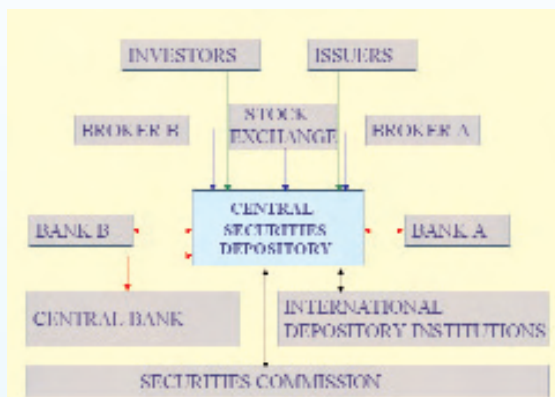
Počet od januara 2004. godine, Centralni registar hartija od vrednosti pruža usluge vezane za vršenje korporativnih radnji, kao što su: isplata dividende, glavnice i kupona, izdavanje knjiga akcionara i objavljivanje godišnje skupštine akcionara, kao i sprovođenje ponude za preuzimanje. Korporativne radnje se sprovode preko članova Centralnog registra hartija od vrednosti koji su korporativni agenti svojih klijenata.

Pravni osnov za osnivanje Centralnog registra hartija od vrednosti se nalazi u Zakonu o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, dok je njegovo poslovanje regulisano Pravilima poslovanja Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti. Nadzor nad aktima Centralnog registra hartija od vrednosti i njegovim poslovanjem vrši Komisija za hartije od vrednosti.

Centralni registar hartija od vrednosti je institucija koja se bavi kako aktivnostima koje prethode trgovanju (registracija hartija od vrednosti u dematerijalizovanom obliku ili imobilizacija pre trgovanja), tako i

STRUCTURE AND REGULATION OF MARKET

1. Structure of financial activities

2. Regulatory structure

The Serbian capital market has expanded over the past few years. Currently, foreign investors are permitted to invest in Serbian securities.

Securities can be traded on the Belgrade Stock Exchange (BSE). The CSD and Clearing house of Serbia administers the settlement of securities transactions. The CSD of Serbia provides both securities and cash settlement.

As of January 2004, the CSD of Serbia offers services regarding corporate actions, like dividend pay-out, principal and coupon payment, issuance of shareholders book, announcement of the annual assembly and take-over bids. Corporate actions are conducted through the members of the CSD (corporate agents).

The legal basis for the establishment of the CSD and Clearing house of Serbia is the Law on Securities market and other financial instruments, while its operation is governed by the Operating rules of the CSD of Serbia. The operations and the by-laws of the CSD of Serbia are supervised by the Securities Commission.

The CSD and Clearing house of Serbia is an institution which performs activities that precede the trade (such as the registration of securities in dematerialized form or immobilization before the trade), as well as the activities that succeed the trade, considering that the main function of the CSD and Clearing house of Serbia is providing the infrastructure for a secure and timely settlement of transactions.

Special contractual arrangements between the CSD of Serbia and the BSE govern the procedures and responsibilities with regard to the exchange of information between the two institutions.

post-trgovačkim aktivnostima, s obzirom da je jedna od glavnih funkcija Centralnog registra hartija od vrednosti pružanje infrastrukture za sigurno i blagovremeno saldiranje transakcija.

Sporazumom između Centralnog registra hartija od vrednosti i Beogradske berze regulišu se procedure i odgovornosti u vezi sa razmenom podataka između ove dve institucije.

Obavljena trgovanja na berzi se saldiraju preko Centralnog registra hartija od vrednosti (saldiranje hartija od vrednosti i novca).

Centralni registar hartija od vrednosti vodi račune hartija od vrednosti na nivou klijenata, vlasnika hartija od vrednosti, dok se novčani računi vode na nivou članova Centralnog registra hartija od vrednosti.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi, saldiranje se vrši na: T+3.

Procedure kliringa i saldiranja novca se sastoje u "kotrljajućem" saldiranju ("rolling settlement") koji se odvija na T+3 i bazira na multilateralnom netingu. O uparenim transakcijama, Beogradska berza obaveštava Centralni registar hartija od vrednosti, na kraju svakog trgovačkog dana, putem elektronskih poruka. Centralni registar hartija od vrednosti sprovodi novčani multilateralni neting i obaveštava učesnike na sam dan trgovanja (T+0) o njihovim pozicijama.

Kako bi se sprovele transakcije, u slučaju trgovanja na berzi, prodavci hartija od vrednosti moraju da obezbede dovoljnu količinu hartija od vrednosti na računima hartija od vrednosti, do T+3.

Kupci hartija od vrednosti moraju obezbediti dovoljno novčanih sredstava na novčanom računima kod Centralnog registra hartija od vrednosti do T+3.

Dan saldiranja kod vanberzanskog trgovanja - trezorski zapisi Republike Srbije, repo transakcije i obveznice Republike Srbije je na dan: T+0.

Kod OTC trgovanja, instrukcije za saldiranje se podnose Centralnom registru hartija od vrednosti direktno od strane učesnika. Centralni registar hartija od vrednosti vrši uparivanje naloga, proveru stanja na računima hartija od vrednosti i novčanim računima. Centralni registar hartija od vrednosti vrši saldiranje trgovanja na dan trgovanja (T+0) i šalje elektronske poruke učesnicima u transakciji.

Centralni registar hartija od vrednosti u potpunosti rukovodi sistemom kliringa i saldiranja hartija od vrednosti i novca.

Princip DVP (isporuka sa plaćanjem) se primenjuje kod svih transakcija sa hartijama od vrednosti, s obzirom da svi klirinški članovi imaju i novčane račune i račune hartija od vrednosti kod Centralnog registra hartija od vrednosti.

Kreditne mere i mere kontrole rizika u pogledu likvidnosti, na osnovu kojih posluje Centralni registar hartija od vrednosti, predstavljaju ekstenzivan garantni sistem, koji sačinjavaju:

- individualni kolateral plus
- kolektivni garantni fond u novcu

Svaki član, klirinški i ne klirinški, mora da deponuje 40.000 evra u Garantni fond koji se koristi u slučaju da taj član ne poseduje dovoljno sredstava na dan saldiranja, a kako bi izmirio svoje obaveze.

Klirinški članovi imaju i obavezu da na svojim obračunskim novčanim računima imaju dovoljno sredstava za izmirenje obaveza.

Centralni registar hartija od vrednosti je član sledećih međunarodnih organizacija: ANNA (Association of National Numbering Agencies), CEECSDA (Central and Eastern European CSD Association) i ISSA (International Securities Services Association).

S obzirom na značaj koji ima, uloga Centralnog registra hartija od vrednosti je od izuzetne važnosti za funkcionisanje tržišta kapitala u Srbiji.

All trades concluded on the Stock exchange are settled via the CSD and Clearing house of Serbia (both the cash and securities).

The CSD keeps the securities accounts at the beneficial owner level and the cash accounts at the level of its members.

The settlement cycle for exchange traded securities: T+3.

The settlement procedures consist of the rolling settlement (T+3) which is based on multilateral netting. Matched trades are reported to the CSD and Clearing house of Serbia by the Belgrade Stock exchange at the end of each trading day via electronic messaging. The CSD executes the multilateral netting and reports positions to participants on the same day T+0.

In order to execute transactions, securities sellers must provide sufficient securities balances on their securities settlement account by T+3 in the case of Stock exchange transactions.

Securities buyers must have sufficient funds on their cash account with the CSD of Serbia by T+3.

The settlement cycle for OTC trades - Republic of Serbia Treasury bills, repo transactions and bonds of the Republic of Serbia: T+0

For OTC trades, the settlement instructions are submitted directly by the participants to the CSD of Serbia. The CSD executes the matching of trades and checks securities and cash balances. The CSD of Serbia settles the trade on the same day (T+0) and sends electronic messages to all interested participants.

The securities settlement system and the cash management system are fully operated by the CSD and Clearing house of Serbia.

The DVP principal is implemented in all cases of securities transactions because all clearing members have both their cash and securities accounts with the CSD and Clearing house of Serbia.

Credit and liquidity risk control measures upon which the CSD operates represent an extensive guarantee system:

- individual collateral plus
- collective guarantee fund in cash

Each member, clearing and non-clearing, has to deposit 40.000 euros into the Guarantee fund in the case that there is not sufficient assets on the settlement date to meet his obligations.

Clearing members are obliged to deposit sufficient amount of funds in their margin account.

The CSD and Clearing house of Serbia is a member of the following international organizations: ANNA (Association of National Numbering Agencies), CEECSDA (Central and Eastern European CSD Association) and ISSA (International Securities Services Association).

Given its importance, the role of the CSD and Clearing house of Serbia is crucial for the functioning of the capital market in Serbia.